

cerkve zvoke cerkvene pesmi. Tudi drugoverci so po radiu sledili poteku božje službe ter poslušali katoliško besedo pridigarja, ki je tolmačil božje razodetje ter branil katoliško cerkev kot varuhinjo božje resnice. Na mnogoterega je to napravilo globok vtis. Tako poročajo iz Washingtona (v Zedinjenih državah), da so katoliški programi, ki jih prinaša radio, tako vplivali na sina nekega baptistovskega (protestantskega) pastora, da je sprejel katoliško vero. Zato pa upravičeno zahtevamo: Več krščanstva v radio!

Kriza ruske mladine. V boljševiški Rusiji je mladino zajela globoka duševna kriza. Zunanji izraz te krize je rastoče število samomorov zlasti med žensko mladino. Sovjetski tisk je izpočetka ta pojav proglašal kot ostanek iz prejšnje buržujške (meščanske) dobe. Ko to ni nič pomagalo, marveč so samomori še bolj narasli, jih je boljševiški tisk kar zamolčal. Ako bi hoteli navesti prave razloge za ta žalostni pojav, bi boljševiški listi morali pokazati na brezbožno vzgojo mladine. Mladina brez Boga in vere vzraste brez idealov ter pade v brezno nemoralnosti in razbrzdanosti. Na dnu tega brezna tiči obup, iz katerega se porajajo samomorilni sklepi. Pojavila se je med mladino že tudi reakcija (odpor) zoper strahovito razdejavanje življenja po brezbožništvu. Vznikli so med mladino pokreti proti materialističnemu — dušo zanikajočemu — brezbožništvu, ki tira mlade ljudi v obup. Nastala so tajna društva, v katerih se je začela izživljati težnja mladine po »Neznem« (po Bogu). Taka društva so med drugimi sledeča: »Društvo mladih mislecev«, »Društvo tistih, ki iščejo«, »Akade-

mija za raziskovanje vsemira«. Boljševiška oblast je ta društva takoj razpustila, članke pa kaznovala; mnogo jih je moralo v koncentracijska taborišča. Vsem tem društvom pa ni mogla priti na sled. Tako se

podtalna agitacija zoper oficijelno (službeno) brezbožništvo vrši naprej in mladina prehaja v velikem številu v skupine vernikov, da uteši svoje hrepenenje po resnici in poštenosti.

Novice

Osebnosti

Voditelju Slovencev podeljeno najvišje odlikovanje. Zadnjič smo poročali, da je odlikoval knez namestnik Pavle dr. Antona Korošca z redom Karadjordjeve zvezde prvega razreda. To je najvišje odlikovanje v miru, ki ga more kdo dobiti za izredne zasluge za državo. To najvišje odlikovanje se podeljuje navadno vladarjem.

G. provizor in naš sotrudnik umrl. Pri Sv. Antonu na Pohorju je preminul 28. decembra tamošnji provizor g. Matija Krevh. Rodil se je 12. februarja 1890 v Starem trgu. Mašniško posvečenje je prejel v Mariboru leta 1915. Kaplan je bil na Remšniku, deset let pri št. Petru pri Mariboru, pri Mali Nedelji in na Ponikvi ob juž. žel. Pri Sv. Antonu je bil za provizorja od leta 1934 do mnogo prezgodnje smrti. Rajni je bil blaga duhovniška duša, šaljivec in vnet mladinski organizator. Pridno je pisal kot mlad kaplan podlistke za »Stražo« in »Slov. gospodarja« ter za »Naš dom«. V Tiskarni sv. Cirila izhajajočim listom je bil stalni dopisnik. Blagemu gospodu ostani ohranjen časten in hvaležen spomin med vsemi, kateri so poznali njegovo darežljivo srce ter veselo naravo!

Duhovniške vesti. Postavljena sta bila g. Kupčič-Petin Ivan, kaplan v Cirkovcah, za provizorja istotam, in g. Zagoršek Fr., župnik pri Sv. Martinu ob Dreti, za soupravitelja župnije Bočna.

Nesreče

Ob sinovem mrtvaškem odru zadela očeta kap. Na pobreško pokopališče v Mari-

boru je prišel 78 letni oče Ivan Krepek, da pokropi v mrtvašnici ležečega svojega 46 letnega sina Franca Krepeka, katerega je kot strojevodjo med delom zadela kap. Stari Krepek se je zgrudil ob sinovem mrtvaškem odru mrtev, ker je tudi njega zadela kap.

Tkalskemu mojstru zmečkalo in zdrobilo roko. V Mariboru v Ehrlichovi tekstilni tovarni je popravljal strojno transmisijo, ki je bila v pogonu, 58 letni tkalski mojster Josip Fiedler. Pri delu ga je zagrabil jermen in mu je potegnil roko med osi tako, da je revežu roko popolnoma zmečkalo in zdrobilo. Hudo ponesrečenega so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Hudo se je poškodoval pri prevažanju lesa. 26 letni žagar Mihael Težak s Smolnika nad Rušami je padel pod z lesom naložene sani, katere so mu nevarno zlomile nogo in ga poškodovale na glavi. Hudo ranjenega so oddali v mariborsko bolnišnico.

Hujša nesreča pri sankanju. 19 letno posestniško hčer Ano Mihalič od Sv. Benedikta v Slov. goricah je pri sankanju na strmi cesti pognalo ob drevo s tako silo, da so jo prepeljali v mariborsko bolnišnico z zlomljeno nogo in s hujšo poškodbo na glavi.

Mati se ubila pri padcu v vodnjak. Od Sv. Andraža v Slov. goricah poročajo: Božični prazniki so za nami. Tudi družina Štelcarjeva iz Smolinc se je pripravljala na veselo in mirno sožitje božičnih praznikov. Nesreča pa, ki nikdar ne počiva, se je v sveti božični noči oglasila pri Štelcarjevih. Domači sin Anton in mati sta vlačila iz studenca vodo za napajanje živine. Sin se je odstranil od studenca po opravih v hlev

Primeri izredno ostrih zim

Letošnja ostra zima nam kliče v spomin hudi mraz v nekaterih letih davno minulih stoletij.

Ptiči padajo kakor kamenje na zemljo

V letih 524 in 548 je bila v Nemčiji tako ostra zima, da so padali ptiči liki kamenje na tla, ali pa so jih z lahko lovili z rokami. Leta 860 je bilo na več mestih zamrznjeno Jadransko morje, istotako so zamrznile večinoma vse evropske reke. V letih 1019 in 1060 je padlo izredno na debelo snega. V Nemčiji je v teh letih zmrazilo zelo mnogo ljudi na cestah. Tudi v zim 1124/5 je bila v Evropi tako huda zima, da so ljudje v množinah zmrazovali. Leta 1234 so

V mrežah greha

1.

Bilo je zvečer ob šestih. V tovarniškem predmestju Pikertona so zatulile sirene.

Sirenam so odgovarjali zvonovi, ki so se drug za drugim oglašali in oznanjali, da je dneva konec.

Ozračje je bilo nekaj minut napolnjeno s tuljenjem siren in donenjem zvonov, potem pa je zavladal nad okolico večerni mir.

Stroji v tovarnah so utihnili. Enolični ropot je klenih orjakov so zamenjali človeški glasovi. Delavci so drli proti umivalnici, od tam pa v oblačilnico. Vpili so in se smejali. Tu se je slišal šaljiv dovtip, ki mu je sledil glasen smeh, tam piker odgovor. Vmes so se slišale kletve in psovke.

V delavnici v drugem nadstropju je stal pri starem stroju na nožni pogon mladenič širokega obraza, gostih, rjavih las. Po deseturnem delu se je stegoval in vmes zehal. Pri tem sta se zablistali vrsti krasnih belih zob, ki se jih še ni dotaknila zobozdravnikova roka. Po stegovanju je hitel za drugimi delavci.

Čez nekaj minut se je tudi on prerival na stopnišču, ki je vodilo proti izhodu. Pri mogočnih vratih se je živa reka ustavila. Vrata so bila zaklenjena. Sto in sto grl je začelo vpiti.

»Kje je vratar? He, stari lenuh, kje si? Zakaj le dobiva plačo ta klada lena? ...«

Kričanje je trajalo kake pol minute. Nato je prikreval stari, grbavi in šepavi vratar. Ključ je zaskrtal, vrata so se odprla. Vratar je nepričakovano naglo odskočil, kakor da bi se bal, da ga bo množica poteptala.

Delavci so naposled bili zunaj na ulici. Na prvem vogalu so se začeli razhajati na vse strani. Eni so vstopili v vozove cestne železnice, drugi so zavili v stranske ulice.

Mladenič širokega obraza in rjavih las je korakal sam. Ko je došel do vogala, se je ustavil in je razmišljal. Ali se naj pelje s cestno železnico, ali naj gre peš. Pred seboj je imel pol ure pota. Utrujen je bil in ni mu bilo za hojo. A vožnja je stala pet centov, kar je bilo zanj na koncu tedna mnogo. Odločil se je za pešačenje.

Jedva je stopil dva-, trikrat, ko je na drugi strani zagledal nekaj, kar ga je popolnoma prevzelo. Ljudje so hiteli mimo njega, a on je bil slep zanje. Ni opazil, da ga suvajo in kličejo.

»Štefan, zbudi se!« mu je zaklical neki tovariš. »Kaj ti je? Ali te je kdo začaral?«

Štefan se ni zmenil za znanca. Zrl je na drugo stran ulice, kjer je bil zagledal neznan obraz, ki je pritegnil nase vso njegovo pozornost. Bil je dekliški obraz, z vsemi značilnimi potezami slovanskega pokolenja. Dekle je stalo na nasprotni strani ulice. Stegovalo je vrat in opazovalo ljudi, kakor da bi iskalo kakega znanca. Njune oči so se za trenutek srečale in Štefanu se je zdelo, da so dekletove oči lepe in

k živini. Mati pa je ostala pri studencu, da si še natoči vode za kuhinjo. Naenkrat ji spodrsne na ledenih tleh ter strmoglavi v 24 m globok studenec. Priletela je tako nesrečno ob zidni kamen, da si je prebila lobanjo ter je bila takoj mrtva. Za družino štelcarjevo je to tem hušji udarec, ker se je pred nekaj leti smrtno ponesrečil tudi domači sin, vrhu tega pa je pred nekaj dnevi tudi moža nesrečne žene bolezen priklenila na bolniško posteljo. Vsi, ki poznajo prizadeto družino, izrekamo globoko sožalje!

Sam se zabodel po nesreči. Jožef Sirk, 28 letni posestnik pri Sv. Andražu v Slov. goricah, je hotel zaklati nekaj kur. Nož je vtaknil v žep in se je podal proti kurniku. Med potjo je spodrknil na poledici in je padel. Pri padcu se mu je zabodel za kolk kokoši v suknji pripravljeni nož proti srcu. Domači so našli gospodarja nezavestnega v krvi in so ga prepeljali v ptujsko bolnišnico.

Po nesreči ustrelil prijatelja. V Moškanjih pri Ptujju so se fantje stepli že dopoldne. Pretepaško predpoldansko delo so nadaljevali popoldne v Mezgovcih. Med Dragotina Čuša in njegovega prijatelja Franca Čuša sta prišla dva fanta in začela prepir. Dragotinu Čušu se je sprožila stara lovska puška in naboj je zadel po nesreči Franca Čuša v desno stegno tako, da je obstreljeni izkrevavel.

Otrok se smrtnonevarno opeknel. Štiriletna viničarska hčerkica Cilka Munda pri Sv. Tomažu pri Ormožu je ostala sama doma, ker je morala mati k sosedu. Otrok je sedel preblizu k zakurjeni železni peči, kjer se mu je vžgala oblečka. Čeravno se je mati hitro vrnila, se je dekletce tako hudo opeklo, da so ga prinesli v smrtnonevarnem stanju v ptujsko bolnišnico.

Oče treh nepreskrbljenih otrok smrtno ponesrečil. V Woschnaggovi tovarni v Šoštanju je zagrabila v oddelku za luženje lesa transmisija Ivana Rednak tako hudo, da je bil v par minutah mrtev. Rednak za-

pušča ženo in troje nepreskrbljenih otrok v starosti od enega do šest let.

S hudimi opeklinami v bolnišnico. V Pečovniku pri Celju se je sedemletna delavčeva hči Amalija Sajovčeva polila doma s kropom ter hudo opekla po glavi in levi strani telesa. Deklico so oddali v celjsko bolnišnico.

Čudak zmrznil v gozdu. Jurij Zapušek, 78 letni preužitkar iz Podkrajja pri Škalah blizu Velenja, je živel v zadnjem času čudako in samotarsko življenje. Ko mu je prinesla vnukinja v jutro mleko, je našla njegovo sobo prazno. Po sledi stopinj je sledila starčku v gozd, kjer ga je našla zmrznjenega.

Brzovlak smrtno povozil dva moška. Tržaški brzovlak iz Ljubljane proti Mariboru je ob eni uri popoldne do smrti povozil tik pred postajo Židani most dva moška, ki sta stala ob prihodu vlaka na progi med obema tiroma. V istem času je vozil z Zidanega mosta proti Ljubljani tovorni vlak, kateremu sta se izognila, pri tem pa sta prezrla od ljubljanske strani prihajajoči brzovlak, kateri je oba podrl, ju vlekel s seboj, grozno razmesaril ter razmetel odrezane ude ob progi. Eden od smrtno ponesrečenih je 22 letni hlapec Valentin Podlogar, doma iz Št. Janža pri Krškem. Osebnost Podlogarja so ugotovili orožniki po sodnem spisu, katerega so našli v njegovem žepu. Druge žrtve, ki je imela od koles odrezano glavo in grozno razdrapan obraz, ni bilo mogoče prepoznati. Smrtno ponesrečena so pokopali na pokopališču v Loki pri Zidanem mostu.

Vlak smrtno povozil neposlušnega tesarja. Anton Mejak, 50 letni tesar, je hotel med postajama Videm-Krško in Brežice preko železniške proge. Železniški čuvaj je opozoril Mejaka, naj bo previden, ker bo vsak čas pripeljal brzovlak. Kljub svarilu je hotel zlezti Mejak pod zatvornicami, a že ga je podrl brzovlak in tako poškodoval, da je po prepeljavi v bolnišnico v Krško izdihnil.

Pri drugi nesreči ob življenje. Herbert Tschinkel, 28 letni trgovec in posestnik iz Kočevja, si je pred več meseci ob priliki motociklistične nesreče ranil hrbtenico. Po dolgotrajnem trpljenju si je opomogel, da je lahko vršil svoje posle. Zadnje dni so ga pa našli v kopalnici mrtvega, ker je radi oslabelosti srca padel na kopalno kad in je umrl radi zloma hrbtenice.

Smrtna nesreča v tovarni patron. 18 letnemu delavcu Marjanu Šmajdek je eksplodirala s šibrami napolnjena patrona v tovarni za patrone v Kranju. Šmajdeku je poškodovalo obe nogi, ranjene ima oči ter je dobil še druge poškodbe. Pripeljali so ga v smrtnonevarnem stanju v ljubljansko bolnišnico, kjer je umrl.

Radi neprevidnosti ustrelil prijatelja. Iz Gor. Legatca proti obmejni Hotedrščici so se vračali 28. decembra Jakob Habjan, Karel Nagode in Vinko Petrovčič. Nagode je potegnil iz žepa samokres in se je začel ponasati, da lahko ustrelji zajca, če bi mu priletel na strel. Sprožil je v smeri v snegu vidnih zajčjih stopij. Čez kakih sto korakov je vzel zopet orožje v roke, je spodrnil in pri padcu se mu je samokres sprožil in krogla je zadela pred njim stopajočega Habjana v hrbet. Obstreljenega so naložili na voz, a je že med prevozom v bližnjo vas umrl.

Razne požarne nesreče. Na Kapelskem vrhu pri Gornji Radgoni ima v hiši zakoncev Jožefa in Terezije Čagran v najemu trgovske prostore trgovec Steinbauer Franjo. Radi vnetja saj v dimniku in radi premočnega kurjenja v hudem mrazu so začele goreti police, na katerih je bilo zloženo manufakturno blago, ki se je osmotalo in že tlelo, ko so opazili nesrečo. Steinbauer je oškodovan za 8000 din. — Dne 29. decembra zjutraj so opazili delavci v Hutterjevi tekstilni tovarni v Melju v Mariboru, da se vali gost dim iz oddelka, v katerem so stiskalnice za likanje kloba. Požar so hoteli delavci sami pogasiti, a ga niso mogli radi gostega dima. Poklicali so

temnoplave. Čutil je, da ga te oči vprašujoče gledaj in mu obljudljajo novo življenje.

Gledala sta se kake pol minute. Nato se je dekl obrnilo in odhitelo. Pomešalo se je med množico. Njeni svetli lasje so se parkrat zasvetljikali, potem so izginili.

Štefan je že pozabil na utrujenost. Na drugo stran ulice je hotel priti, a ko je videl, da je to zaradi goste množice nemogoče, je na ti strani hitel v smeri kot dekle — proti jugu. Pri zatvornicah bo morde lahko prišel na drugo stran. S komolci si je utiral pot in niti opazil ni, da ga suvajo in zmerjajo. Naposled je zagledal tračnice. Dekle svetlih las je ravno tedaj prišlo tja. Štefan je opazil, kako je gledala vzdolž ob tračnicah. Nato je pogledala čez ramo nazaj, kakor da bi hotela videti, ali ji kdo sledi. Potem je hitela naprej. Štefan je začel bežati. V tem trenutku se je oglasil zvonec. Dve rdeči luči sta se zabliskali, takoj nato je čuvaj spustil zatvornice. Po tračnicah je priropotal tovorni vlak.

Štefan je nemirno čakal. Zakaj je moral ta tovorni vlak ravno sedaj priti? Ni bil dolg, a vendar, ko so se zatvornice dvignile, je zaman iskal deklico. Izginila je. O svetlih laseh ni bilo ne duha ne sluha.

Fant je spet začutil utrujenost. Zdelo se mu je, da ga nekaj pritiska k tlom. Nič ga ni zanimalo, niti za glad se ni zmenil. Topo je strmел v daljavo. Pogled na tračnice in zatvornice je vzbujal v njem jezo. Zatvornice si je predstavil kot angela z dvignjenim mečem pred vhomom v r

Te zatvornice so zanj vedno pomenile mejo med zamišljenim rajem ter svetom dela in muk. Na eni strani tračnic se je razprostiral trgovski del mesta in tam so stale hiše bogatih meščanov. Na drugi strani pa so bile samo tovarne in za njimi se je aztezalo delavsko predmestje.

Ko je sedaj počasi šel proti domu, se je spomnil na to, da je vse njegovo dosedanje življenje potekalo v pustem delavskem predmestju.

Delavski okraj Pikertona ni bil samo pust, marveč tudi nezdav. Zrak je bil prepojen z dimom, plinom in premogovim prahom. Za tovarnami je tekla reka, ki je nosila s seboj vso umazanijo ter je povzročala po vsej okolici neznosen smrad. Če je tujec zablodil v ta okraj, je nehote pospešil korake, da bi čimprej mogel prosto zadihati.

In vendar so tisoči in tisoči preživljali tukaj svoje dni, večinoma blede, izžeti ljudje, ki so se bili priselili iz starega sveta. Srečo, bogastvo so prišli iskat v Ameriko. Nekateri so oboje našli, večina pa je doživela razočaranje. Tisoči so se morali lotiti težkega tovarniškega dela, ki so z njim toliko zaslužili, da so se jedva preživljali. Ti priseljenci so bili večinoma severni Slovani: Poljaki, Litvanci in Slovaki.

Štefan je bil Litvanec. Ko so se njegovi starši nastanili v Pikertonu, mu je bilo dvanaest let.

Štefanov oče, Štefan Kmicic, je bil zaposlen v livarni bakra. Ob sobotnih večerih se je vedno napil.

vozili težko naloženi vozovi pri Benetkah preko ledu na morju. V letu 1305 so hodili ljudje in konji po ledu z Danske v Lübeck in Danzig. V tem letu so lahko vozili z najtežjimi vozovi preko najbolj širokih nemških rek. V zimni 1433/4 je zmrzovalo v Parizu neprestano od konca decembra do konca marca in je bilo ob življenju mnogo ljudi.

Vino v kockah in po teži

Leta 1468 je zmrznilo vino v sodih. Na Flandrskem so nasekali vojakom zmrznjenega vina na kocke in so ga jim razdelili na ta način. Vino so tudi to leto prodajali v kockah in po teži. Leta 1544 se je ponovilo z vinom prav isto. Leta 1594 je zamrznilo morje pri južnofrancoski ludi Marseille in pri Be-

takoj mariborske gasilce, ki so opremljeni z najmodernejšimi gasilskimi napravami in tudi s protiplinskimi maskami. Vdrih so v maskah v oddelek, kjer je gorelo, ter ugotovili, da se je vnelo v stiskalnici blago. V teh likalnih napravah je bilo približno 1500 m klota. Požar je nastal najbrž zaradi tega, ker so delavci pozabili odklopiti električni tok ter se je likalni aparat tako močno segrel, da je začelo blago najprej tleti, nato pa goreti s plamenom. Gasilci so pogasili ogenj, ki je uničil stiskalni stroj. Poškodovana sta tudi dva sosednja stroja. Vsa škoda znaša okoli 100.000 din.

Razne novice

Zdravstveni dom in Protituberkulozni dispanzer v Slovenjgradcu sta začela s svojim delovanjem v ponedeljek, 2. januarja, in to po sledečem razporedi: 1. Zdravstveni dom — šef dr. Pohar Maks — uradne ure so: a) za šolsko polikliniko vsak torek in četrtek od 11 do 12, b) za otroški dispanzer vsak torek od 15 do 16 in vsako sredo od 11 do 12, c) za posvetovalnico za matere vsako sredo od 15 do 16. — 2. Protituberkulozni dispanzer — šef dr. Simoniti Lojze — uradne ure so vsak ponedeljek in petek od 3 do 5 popoldne.

Nov koledar za leto 1939. Predstojništvo svetišča na Ptujski gori je izdalo za leto 1939 lichen stenski koledar s sliko Gorskke Matere božje in služabnika božjega Antona Martina Slomškega, ki je bil velik častilec Gorskke Matere božje. Koledar bo v okras vsaki krščanski hiši. Posamezen koledar stane 2 din.

Sanatorij v Mariboru, Gosposka 49, tel. 23-58, je najmodernejše urejen zlasti za operacije. Dnevna oskrba I. razreda Din 120, II. razreda Din 80. Vodja specialist za kirurgijo dr. Černič. 964

Nobena gospa ne sme pozabiti, da je »Ovene« odlično terpentinsko milo domač izdelek! Zato ga vedno zahtevajte pri svojem trgovcu!

Pri zlati žili, bolečinah v križu, zastoji krvotoka jeter in nezadostnem izločevanju iz žolča, nastalih zaradi zapeke, se dosežejo vedno odlični uspehi z naravno »Franz-Josefov« grenko vodo in jo dobro prenesejo tudi pri večkratni porabi. (Ogl. reg. S. br. 30.474/35.) 1138

Obžalovanja vredni slučaji

Mlekarski slepar pod ključem. Mariborska policija je vtaknila pod ključ Hugona Markuš, doma iz Gor. Jakobskega dola, ki je večkrat kaznovani slepar. Vse poletje se je lotil po Mariboru, kjer se je izdajal pri raznih gospodinjah za sorodnika dobaviteljev mleka. Inkasiral je s ponarejenimi pismi večje zneske na račun dobave mleka. Zaradi aretacije je prišlo, ker ga je prepoznala na cesti gospodinja, katero je opazil za znatno vsoto.

Izmisljena zgodba o roparskem napadu. V našem listu smo poročali o roparskem napadu na pekovskega vajenca Krambergerja Ivana v Črmlenšaku pri Sv. Rupertu v Slov. goricah. Fanta so pripeljali v mariborsko bolnišnico z razparanim trebuhom. Pripovedoval je, da ga je napadel v gozdu nepoznan razbojnik, ko je na kolesu svojega gospodarja razvažal pecivo. Ropar da ga je sunil od zadaj v hrbet, da bi ga vrgel s kolesa, pri tem pa je fant padel s tako silo, da si je pretrgal trebuh ter ranil drobno. Roparja je pregnal potem neki kolesar, ki se je pripeljal po cesti, ter se ga je razbojnik ustrašil in pobegnil. Orožnikom, ki so poizvedovali za razbojniškim napadalcem, se je zdelo zadeva precej sumljiva. Ker niso mogli, kljub stranskim poizvedovanjem ničesar zaslediti, so si ranjenega fanta nekoliko natančneje ogledali. Pri tem pa se je ugotovilo, da si je mladi vajenec ves napad lepo izmislil. V resnici ga ni nihče napadel, pač pa se je dečko zelo naglo peljal po strmini s kolesom ter je zaradi tega padel. Pri padcu je dobil omenjene poškodbe, razbilo pa se je

tudi kolo, ki je bilo last njegovega mojstra. Tega se je fant tako prestrašil, da si je izmislil zgodbo o roparskem napadu.

Naravnost silil je v smrt. Na Rodnem vrhu pri Ptujju so cepili drva pri posestniku Mihaelu Šmigovcu. Zaposlena sta bila tudi 24 letni Viktor Bigec iz Gorce in pa 26 letni viničarski sin Lovrenc Vidovič z Rodnega vrha. Delavci so se napili in sprli, radi česar sta se dva zakonca podala proti večeru domov. Za njima jo je ubral Vidovič ter grozil z nožem, vendar sta mu ušla. Ker mu je prvi plen pobegnil, se je lotil Bigeca. Napadeni je nož vihtečega napadca odbil in ga je tako udaril, da je padel. V istem hipu je Bigecu spodrsnilo in je tudi sam padel, na tleh ležečega pa je zagrabil Vidovič in se začel z Bigecem boriti. Bigec je v boju pograbil poleno in je Vidoviča tako obdelal, da je obležal nezavesten. Po polnoči se je večkrat udarjeni zavedel in je začel trkati na vrata Šmigovca, kateri ga je putil na skedenj, kjer je podlegel trem smrtonosnim udarcem. Preobilna pijača je rodila podivjanost ter prepir in napadalcevo nerazsodnost, katero je plačal z mladim življenjem. Ta žalostni primer je zopet klic: Starejši, ne dajte k podivjanosti nagnjenim fantom preveč alkohola!

Razočaran vlomilec. V noči na 30. december je dobil davčni urad v Celju nezajeljen obisk. Nočni tat je po uradnih prostorih vse razmetal in so našli drugo jutro okna na dvorišče v Gubčevo ulico odprta. Vlomilec se je priplazil v davčne prostore skozi okno z dvorišča in razmetal vse predale, da bi našel denar. S svinjsko nogo je razrezal blagajno, ki pa je bila ta dan prazna. Le v enem predalu je našel 120 din gotovine in jih seveda odnesel. Zanimal se je tudi za listine, očitno z namenom, da bi kje med njimi našel kaj denarja. Razočaran pa se je moral spet splaziti skozi okno v Matije Gubca ulici in izginil.

Tričlarska vlomilska družba v Celju prijeta. Celjski orožniki so zaprli tričlansko vlomilsko in tatinsko družbo, ki je bila na

netkah nekaj milij daleč. Leto 1600 so zamrznila vsa jezera v Švic. Pomanjkanje in umrljivost sta bili toliko, da so vdirali v mesta severne Evrope volkovi in medvedje in so se hranili po ulicah s trupli nepokopanih zmrglih ljudi. Leto 1658 je korakal švedski kralj Karel X. s svojo armado, topovi in tovari po ledu Malega Belta. Vojska 40.000 mož je taborila to leto na zamrzli Donavi. Leto 1676 je bila največja francoska reka Seine skoz poldrugi mesec zamrznjena. Leto 1700 so pokali cerkveni zvonovi, ako je udarilo kladivo ob bron. Veje dreves so se dale drobiti kakor steklo. Leto 1709 sta zamrznila Jadransko in Sredozemsko morje pri Genovi in zgoraj omenjenem francoskem pri-

Nekoč je pijan zaspal zunaj v snegu. Pljučnico je dobil in kmalu umrl. Zapustil je vdovo Marijo in Stefana, ki je bil tedaj star štirinajst let. Mati je postala perica, Stefan pa je dobil zaposlitev pri nekem poljskem trgovcu. Pozneje je prišel v tovarno za gumbe in tu so se mu izpolnile otroške sanje: dodeljen je bil k stroju na nožni pogon. Delo pri stroju je bilo bolj neprijetno kot si ga je predstavljal. Tudi plača tedenskih 15 dolarjev ga ni tako zadovoljila kakor je prej mislil. Radi tega je sklenil, da se bo učil in izpopolnil svoje pomanjkljivo znanje angleščine v večernem učnem tečaju. Eno leto je pridno obiskoval pouk, a ko je videl, da so se tovariši posmehovali njegovi trdi in napačni izgovorjavi, je izgubil veselje do učenja. Sicer pa tudi ni bila lahka stvar, učiti se po deseturnem tovarniškem delu, zlasti ker ni imel do tega dela veselja. In sedaj, v štiriindvajsetem letu starosti, je smatral delo za suženjstvo, od katerega ni imel druge koristi, kot da je mater rešil pranja.

Pol sedmih je bilo, ko je zavil v ulico, v kateri je stanoval. Hiša je bila nizka in stara. Dež je že zdavnaj spral z nje belo barvo, a gospodarju se ni zdelo vredno, da bi jo dal na novo pobeliti. Pred hišo je bila stara ograja, ki je bila na več mestih pretrgana in se je sumljivo nagibala k tlom. Skozi zadnje okno je prihajala svetloba. V kuhinji, ki je služila tudi za sobo, je gorela plinska luč.

Stefan je našel mater pri štedilniku. Za večerjo je pekla krompir in jajca. Kak duh!

Mati se ob sinovem vstopu ni ozrla. Mešala je krompir. Šele čez čas je dejala:

»Pozen si.«

»Da,« je odvrnil sin.

Nato si je vzel iz kotla vodo. Sleknel je suknjo in srajco ter se začel umivati. V petih minutah je bil očeden. Potem si je oblekel svežo srajco, si podvihl rokave in sedel za mizo.

Mati je položila predenj krompir in jajca. Vrezala je tudi dobršen ko kruha in potice. Nato se je pokrižala, pomolila in tudi sama prisedla.

Stefan je slastno jedel. Za mater se ni zmenil in je šele čez nekaj časa opazil, da je samo kruh.

»Mama, kaj vam je? Zakaj ne jeste?« je vprašal poljsko.

»Vse življenje sem se postila na veliki petek in tega tudi sedaj na stara leta ne bom prelomila.«

»Saj res, danes je veliki petek! Čisto sem pozabil, imeli smo vroč dan.«

»Ti samo jej! Ti moraš jesti, ker si ves dan trdo delal. Tistim, ki težko delajo, se ni treba postiti. Samo tisti imajo greh, ki ti tudi ob takih dneh nalagajo težka dela. Bog jim odpusti!«

»Delovodja je rekel, da nam ni treba delati, če nočemo. A saj veste, kaj to pomeni! Samo preizkušajo nas.«

»To je sramota!« se je razgrela starka. »To bo imelo še slab konec. Na Poljskem se na veliki petek

delu po celjski okolici. Aretirali so 42 letnega Antona Kovača iz št. Janža na Dolenjskem, kateri je presedel že 16 let po ječah, 18 letnega Ivana K. iz Trnovelj pri Celju in 22 letnega Mihaela Kločovnika iz Lave pri Celju. Pri zasliševanju je vzel Kovač vse vlome in tatvine nase in je izjavil, da sta bila Ivan in Mihael sicer njegova pajdaša, ki pa nista vlamljala.

Zagonetna tatvina. Pri posestniku g. Lobeju v Slovenjgradcu se je mudila na dopustu njegova svakinja gospa Angela Mergaličeva, žena inženirja, kateri je uslužben v Abesiniji. Gospa živi stalno blizu Dunaja in se je za praznike mudila pri svojih slovenjgraških sorodnikih. Imenovani gospe je nekdo iz omare izmaknil brošo, par uhanov ter zapestnico v skupni vrednosti 30.000 din. Zginilo je iz omare še 340 din, 140 din pa je tat pustil. Po opravljenem poslu je tat omaro zaklenil in položil ključ na običajno mesto.

V pretepu obležal nezavesten. V Olimju pri Podčetrtku so se stopili v neki krčmi fantje. V pretepu je dobil 21 letni posestniški sin Alojzij Toplišek tako hud zabodljaj v rebra, da je obležal nezavesten.

V gostilni obkladan. V neki gostilni v Jurkloštru je napadel neznan možki v prepiru 25 letnega delavca Karla Jančiča od Sv. Lenarta nad Laškim. Zabodel ga je z nožem v levo stran reber, desno roko in obraz. Jančiča so oddali v celjsko bolnišnico.

Vlom v podružnico Bate. Podružnico Bate v Trbovljah so že večkrat obiskali nočni vlomilci in tatovi. Pri tokratnem vladu jim je padel v roke doslej najznamenitejši plen v svilenih nogavicah, čevljev, raznih drugih predmetih in v gotovini. Orožniki so tatovom že na sledu.

Vlom v vilo dr. Kramerja. Bivši minister in senator dr. Albert Kramer posedla na Bledu vilo »Kajtimar«, katero je obiskal neznan vlomilec in je odnesel raznih predmetov za 10.000 din.

Ali si že obnovil naročnino?

vsakdo posti in moli. Cerkve so polne. Verniki molijo križev pot. Po mestih so spokorne procesije. Vsakdo žaluje, ker je človeška zloba ta dan obsodila Jezusa na smrt.

»Tu si ljudje ne delajo takih skrbi radi velikega petka,« je pripomnil ravnodušno Štefan.

On v verskih zadevah ni bil tako tankovestn ko mati. Prejšnji večer je bil na materino prigovarjanje v cerkvi in je mislil, da je s tem zadostil svoji krščanski dolžnosti.

»Bog jih bo kaznoval! Videl boš, da tako početje ne bo imelo dobrega konca!« je tarnala mati.

»No,« je šaljivo dejal sin, »vi ste gotovo ves dan klečali. Če iz vsake družine en človek moli, je dovolj. Vam na ljubo se bo Bog tudi mene usmilil. Morda me bo lepega dne rešil te umazane tovarne ter me naredil bogatega.«

Mati je preslišala sinov šaljivi ton in resno dejala:

»Medtem ko je duhovnik molil križev pot, sem ves čas prosila Doga, da bi bil ti spet takšen ko prej... Oh, Štefan, bojim se zate! Takšen boš ko oče. Videl boš, da se to ne bo dobro končalo!«

Štefan se je smejal.

»Ko bom star, bom tudi jaz vedno v cerkvi klečal ko vi. A kako korist bi sedaj imel od tega? Saj imam že tako premalo prostega časa!«

»Štefan!«

Slovenska Krajina

Turnišče. Naša cerkev Matere Milosti je letos dobila nove jaslice, ki jih je darovala njena patrona, milostiva grofica Zičy. Za dar se ji je v imenu vernikov javno s prižnice zahvalil naš g. dekan Jerič. — Božični prazniki, polni skrivnosti in veselja radi rojstva božjega Deteta, so za nami. Toda z žalostjo v srcu moramo povedati, da je bil pri nas sveti večer skrunjen radi pretepa nekaterih neugnanih in nepoboljšljivih pretepačev, ki so si ta večer izbrali za žrtev Bakana iz Renkovec, ki se je pred kratkim vrnil od vojakov. Pretepli so ga tako neusmiljeno, da je komaj prišel do doma. Naši orožniki bi mogli več računa voditi o teh stalnih kalilicah miru. — Pred dnevi se je s svojo družino vrnil po desetletnem bivanju v Ameriki naš rojak g. Fehér Jožef. Po zunanem videzu bi sklepali, da se mu je zelo dobro godilo. P. njegovih izjavah je zaslužil dobro, ker si je pri nas dal zgraditi lepo hišo in je tudi večjo vsoto prihranil. Vrnil se je zato, ker svojih dobrih staršev na stara leta — v jeseni njihovega življenja — ne bi rad pustil samih. Hčerka, ki ne razume slovenščine, sili nazaj v družbo svojih ameriških otroških prijateljev. — Za božične praznike se je mudil v osrednji gostilni cirkus, ki je poleg drugega sporeda predvajal tudi več filmov, od katerih so bili nekateri še kar dobri. — Pred kratkim smo dobili novega pismonošo v osebi g. Kocet Štefana. Želimo mu, da bi se v to službo dobro vživel in bi naše ljudi dolgo razveseljeval s pošilkami dragih domačih, ki so daleč od rodne grude.

Dobrovnik. Prejšnji teden je bila dražba v kmečkem gozdu. Prodajali so stoječe hraste, a revnejši sloji niso mogli kupiti ničesar, ker je bilo predrago. Nekateri debelejšje hraste so zdražili nad 1300 din. Večino boljsega lesa je kupila d. d. »Našička«, ki bo les uporabila za gradbeni material.

Renkovec. Pretekli teden so zatlesnili oči k večnemu počitku Rezonja Ana, p. d. Kontrova. Zvečer so popolnoma zdravi legli k počitku in ko se je od devetih vrnil mlajši sin, jih je vprašal: »Mati, zakaj ležite v temi?« Odgovorili so mu, da šparajo petrolej. Eno uro pozneje se je vrnil

starejši sin in je mater vprašal, zakaj nimajo pokritih rok, a odgovora ni dobil, ker so mati že mrtvi ležali. Zadel jo je namreč srčna kap. Bog jim daj nebeški raj — a preostalim naše sožalje!

Sv. Sebeščan. V tukajšnji cerkvi je bil na oltarju Srca Jezusovega nabiralnik za cerkvene potrebe. Četudi je cerkev večinoma zaklenjena, je nekdo izrabil ugodno priliko in je te dni odnesel denar z nabiralnikom vred. Tat je moral biti nek propadel brezveren človek. V nabiralniku sicer ni bilo več kot okrog 300 din, pa je že to za našo siromašno cerkvico dosti. Uzmoviku so na sledu. Vsi ljudje obsojajo tako brezvestno dejanje.

Sv. Sebeščan. V četrtek, 29. decembra, je umrl oče našega župana Banfi Štefana. Rajnemu naj sveti večna luč, preostalim pa naše sožalje!

*

Zopet vlom v davčni urad

Prostore davčnega urada v Ptuj, ki so v bližini minoritske cerkve, so obiskali v noči na Novo leto še neodkriti in drzni vlomilci. Izredno živahnost na Silvestrovo, ko so bile mestne ulice polne ljudi, so izrabili svedrovci, ki so bili strokovnjaki, za svoj posel s tako zvano »svinjsko nogo«. Vrata so odprli s tem orodjem. V uradnih prostorih so v stransko steno železne blagajne izrezali s pomočjo »svinjske noge« trikot ter so skozi luknjo odnesli ogromen plen. Gotovine je bilo v blagajni samo 1249 dinarjev, pač pa kolekov za 320.000 din, in od teh 14.000 po 5 din, ostali pa višje vrednosti. Ljudje so videli, kako sta se motala krog davčnega urada dva neznana možka, a jima ni nikdo posvetil kake posebne pozornosti radi silvestrovanja. Vlom je odkril na novega leta dan v jutru davčni uradnik in ga javil policiji. Iz Maribora so poklicali strokovnjaka za prstne odtise, pa jih ni našel, ker so delali vlomilci z rokavicami. Tokratni vlom v ptujsko davkarijo je tretji. Prvič so se lotili ptujske davčne blagajne lopovi leta 1915. Odnesli so 26.000 kron, a so jih prijeli pozneje v Ljubljani. Drugi poskus vloma leta 1929

»Kar molčite! Jutri bo sobota, plačilni dan,« je odgovoril Štefan, da bi odvrnil materine misli od predmeta, ki mu je bil neprijeten.

»Hvala Bogu! Bom vsaj mogla plačati račun pri trgovcu za živila.«

Štefan že ni pazil na materine besede. Na drugo je mislil. Ko je končal z večerjo, si je umil roke. Nato si je zavezal kravato, oblekel suknjič in si pred ogledalom skrbno počesal lase.

Mati je postala pozorna.

»Štefan, kam greš?«

»Ven! Rad bi se nekoliko sprehodil.«

»Ali ne bi hotel spotoma stopiti tudi v cerkev? Lahko bi zmolił križev pot.«

»Morda bom šel v cerkev,« je odvrnil Štefan, da bi se tako odkrižal materinega prigovarjanja.

Starka je res utihnula.

Štefan je stopil k materi in jo poljubil. Nato je odšel. Ko so se vrata za njim zaprla, je starka sedla v gugalni stol. Roke je sklenila in začela moliti. Vmes se je pozibavala, dokler je toplota ni premagala in je zadremala.

(Dalje prihodnjič)

Vse šolske potrebščine

dobite najceneje in najboljše v prodajalnah

Tiskarne sv. Cirila v Mariboru in Ptuj!

stanišču Marseille. Tega leta je zmrazilo švedskemu kralju Karlu XII. 3000 mož pri Poltavi. Leta 1716 so postavili v Londonu na reki Themse na ledu na stotine prodajnih stojnic.

Napoleon ob 30.000 mož

Zgodnja zima v letu 1812 je zahtevala od Napoleoneve armade pri pohodu v Rusijo 30.000 mrtvih. — V zimi 1837/8 je po Donavi plavajoči led uničil polovico Budimpešte in je bilo 1000 ljudi ob življenju. Leta 1873 je zmrazilo v Združenih ameriških državah tisoč ljudi. Zima 1916/7 je pobrala s plazovi v Alpah med svetovno vojno nad 10.000 vojakov. Pasje huda zima 1928/9 je itak skoro vsem v spominu in je bila tedaj Donava zamrznjena od izvira do izteka v Črno morje.